

Sygn. akt IV CNP 5/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie ze skargi powoda
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Apelacyjnego
z dnia 18 marca 2015 r.,
w sprawie z powództwa M. T.
przeciwko D. T.
o rozwód,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 sierpnia 2016 r.,

**odrzuca skargę i zasądza od skarżącego M. T. na rzecz
pozwanej D. T. kwotę 197 (sto dziewięćdziesiąt siedem) złotych
tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem
skargi.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 18 marca 2015 r. uwzględniając częściowo apelację strony pozwanej zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 29 sierpnia 2014 r. w ten sposób, że rozwiązał związek małżeński stron z winy powoda, podwyższył alimenty zasądzone od powoda na rzecz pozwanej z kwoty 2000 zł do kwoty 3000 zł miesięcznie, oddalił apelację powoda w całości, a apelację pozwanej w pozostałej części i orzekł o kosztach postępowania.

Od powyższego wyroku powód wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym sformalizowanym, co wiąże się z jej specjalną, nadzwyczajną funkcją w systemie prawa. W części określającej jej treść powinna zawierać między innymi: uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c.), a brak któregokolwiek z tych elementów konstrukcyjnych stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę odrzucenia skargi.

Przesłanka uprawdopodobnienia szkody, uregulowana w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., zostanie spełniona, jeżeli skarżący powoła w skardze nie tylko wszystkie znane mu fakty, które wskazują na związek między zaskarżonym wyrokiem a doznanymi wskutek jego wydania stratami lub utraconymi korzyściami, ale ponadto powoła dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06, nie publ., z dnia 23 marca 2006 r., IV CNP 23/06, Biuletyn SN 2006, nr 6, s. 8, z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141, z dnia 22 listopada 2005 r., I CNP 19/05, nie publ., z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, nie publ. i z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16).

Tak rozumianego obowiązku skarżący nie spełnił. Ograniczył się jedynie do oświadczenia, że od czasu wydania zaskarżonego wyroku uiszcza na rzecz byłej małżonki kwotę 3.000 zł miesięcznie tytułem zasądzonych alimentów, nie przedstawiając jednak na tę okoliczność jakichkolwiek dowodów. Dodał również, że fakt wyrządzenia szkody uprawdopodobniony jest, a w zasadzie udowodniony, samym brzmieniem zaskarżonego orzeczenia, którego wykonaniu nie może się przeciwstawić.

Argumentacji skarżącego nie można aprobować. Dla uprawdopodobnienia rzeczywistego istnienia szkody nie jest wystarczające odwoływanie się do szkody hipotetycznej, a nawet obiektywnie pewnej, ale takiej, która jeszcze nie wystąpiła, ponieważ skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest środkiem zapobiegającym szkodom mogącym powstać wskutek wydania wyroku. Nie spełnia tego wymagania wykazanie istnienia ciężącego na skarżącym zobowiązania wynikającego z kwestionowanego wyroku, bez uprawdopodobnienia, że jest on realizowany. Nie stanowią, bowiem szkody w rozumieniu analizowanego przepisu wskazywane przez skarżącego „pasywa” w jego majątku wynikające z prawomocnego wyroku objętego skargą. Przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie szkody w chwili wnoszenia skargi, a nie możliwość jej wystąpienia w przyszłości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CNP 20/15, nie publ., z dnia 10 grudnia 2010 r., III CKN 48/10, Biul. Sądu Najwyższego IC 2011/10/51, z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/2005, OSNC 2006, nr 6, poz. 110 oraz z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05, nie publ.). Jeżeli skarżący istotnie dobrowolnie uiszcza na rzecz pozwanej alimenty orzeczone zaskarżonym wyrokiem dołączenie dowodów wpłaty alimentów celem uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody nie powinno być nadmierną uciążliwością, a jednocześnie realizowałoby analizowany wymóg konstrukcyjny skargi.

Natomiast zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia analizy prawnej przepisów dotyczących środków zaskarżenia, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub z innych przyczyn na pewno nie mogłoby odnieść skutku. Skarżący musi „wykazać”, a więc nie

„wskazać”, „przytoczyć” czy „uwiarygodnić”, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Realizacja tego obowiązku polega na ujawnieniu i przedstawieniu tej okoliczności w sposób wyczerpujący i nie budzący wątpliwości oraz na dowiedzeniu jej istnienia i przekonującym uzasadnieniu. Argumentacja nie powinna być ograniczona do skargi kasacyjnej, ale także obejmować skargę o wznowienie postępowania oraz inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylenie orzeczenia, ewentualnie służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności, czy zmniejszeniu rozmiaru orzeczonego obowiązku alimentacyjnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 140, z dnia 24 lipca 2008 r., I CNP 50/08, nie publ. i z dnia 23 stycznia 2009 r., I CNP 108/08, nie publ). Skarżący w zakresie realizacji tej przesłanki ograniczył się do wskazania, iż w sprawie o rozwód i alimenty skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna, ale nie przeprowadził analizy prawnej możliwości skorzystania z innych środków prawnych.

Takie wyjaśnienie nie jest równoznaczne ze spełnieniem wymagań art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. którego formuła wskazuje na konieczność zamieszczenia w skardze wyodrębnionej argumentacji dowodzącej w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze wszelkich innych środków prawnych przewidzianych w przepisach (w tym np. złożenia skargi o wznowienie postępowania, powództwa przeciwegzekucyjnego, czy zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego) nie było i nie jest możliwe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. nie jest spełnione, jeżeli skarżący bez przeprowadzenia analizy prawnej w zakresie możliwości wzruszenia zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych ogranicza tą część skargi do stwierdzenia, iż od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje skarga kasacyjna (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/2005, OSNC 2006, nr 1, poz. 17, z dnia 19 stycznia 2006 r., II CNP 2/06, OSNC 2006, nr 6 poz. 112, z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7 - 8 poz. 140 i z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1 poz. 17).

Z przytoczonych względów należało orzec jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania wywołanych wniesieniem skargi orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c. oraz § 7 pkt 1 w związku z § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.; Dz.U. z 2013 r., poz. 461 z późn. zm.) i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

kc

jw